

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— márc. 28.

(Furcsa háboru.) Háboruak minden-
esetre háboru, de talán nem is olyan nagyon
furcsa, a mi most folyik Hajdúvármegye és
Hajduszoboszló között. A vármegye leszerelt,
a törzsközségi hajdúváros ellenben nem enged
a 48 ből. Az opportunizmus szempontjai a
vármegye mellett szólnak, a nemzeti ro-
konérzés Hajduszoboszló mellett nyilatkozik
meg. E mellett is történt valami, a miből
okulhat úgy Hajdúvármegye, mint Debrecen
városa tisztviselői kara. Értjük ezalatt Hont
vármegye föllépését, a melyből kitűnik, hogy
igenis, összetartással egyes municipiumok is
sikerrel harcolhatnak az abszolutizmussal, ha
helyesen szervezkedtek. Hontvármegye tiszt-
viselői kara ugyanis sztrájkolt, a mivel nagy
zavarba hozta a derék kormánybiztos urat és
a még derekabb belügyvivőt. Elkezdtek ezek
fűhöz fához kapkodni, míg végre a tisztvi-
selői-kar kezdett diktálni és munkásságát a
következő fölkételek alatt ajánlotta fel:

1. Szabó Mihály megyefőnök eltávolítása.
2. A vármegye alispánjának a főispáni ügy-
körrrel való megbízatása.
3. A törvényhatóság összes eddigi határozatai-
nak fenntartása.
4. A tisztviselők dotációjának a beszüntetés
idejétől való kiutalása.

Kristóffy és Szabó mit tehettek egye-
bet, minthogy az alkotmányvédők erélyes

diktaturájának engedtek és retiráltak. Szabó
Mihály már el is takarodott a megye szék-
helyéről. Imé, szervezkedni kell és kitartani.
Ha ezt megériette és ekképen cselekedett
volna Debrecen és Hajdúvármegye, sikert
érték volna el okvetlenül és ma nem álla-
nánk a megugrott várvédők listájában. A
törvényes álláspontot megsemmisítő alispán
és az igazai dacára mégsem igazolható Haj-
duszoboszló okuljanak ezen hegedűszóban
elmondott szép meséből.

(Nem mindig „vae victis!“) Nem
mindig csak a legyőzötteknek jaj! A dara-
bontizmus pándurjaiból is lesznek még le-
győzöttek. Olyanformán, a mint a haanyagul
kiszolgált vendég szolt a pincérhez:

— Ne hencegjen Jean olyan nagyon!
Lehet még magából is vendég!

Vagy ahogy a közmondás fejezi ki igen
velősen ezt az állapotot: „*lesz még ku-
tyára dér!*“

(Az amateur kiállítás.) „Megnézed az
amatőr kiállítást?“

— „Szívesen, mert a művészet ama tör,
amelyben örömet fogatom meg magamat!“

Az új tavasz.

— márc. 28.

Ellepte már a határt a sárga gólya-
hír. Fönt magasan a kék égívek felett
hosszu rajvonásban húzódnak délről
északnak a vándormadarak. A völgyek

öléből elhuzódott a hó, amely az idén
oly gyéren este be a téli világot, las-
san megindulnak az apró tavaszi erek,
csörgedezni kezdenek a kis patakok,
amelyeknek vizében már kacérkodva
nézegeti magát a lengő fűszál.

Valami nagy áramlás indul meg a
föld felett. Zsong a levegő valami halk
morajtól, a fű növéseinek, a rügyek
pattanásának, mintha hangja volna.
Messze a hegyek oldalán a rozsdá-
vörös erdők színt váltanak s mintha a
zöldbe boruló fák mélye zugna-bugna
megannyi Memnonszobor gyanánt.

Az ember lelke megtelik mély,
titkos mámorral. Az égről letűző nap
sugarai mindmegannyi kifeszített hur-
muzsikálnak; cseng-bong minden. Ah,
ez a tavasz! A tavasz, a tavasz!

Uj reménységgel állunk a tavasz
előtt. Költők faragatlan remekeiket fa-
ragják, nyárspolgárok költökké lesznek,
realisták ideálistákká, amikor hideg,
fehér köntösét leveti magáról a föld
hogy ujjongó, színes, virágos mezbe
öltözzék.

Induljunk el mi is a reménység
utján. Higyjük, hogy hosszú dermedtség
után, amely Magyarország életerőit
megbenitotta, amely közéleti, társadalmi,
gazdasági, kereskedelmi, ipari, tudó-
mányos, művészeti és irodalmi fejlő-
désünket megakasztotta, el fog múlni.
Higyjük, hogy új tavasz lesz ezen a

négy évszak.

(A debreceni jótékony-nőegylet színházi estélye.)

... És letörölődik a köny, mosoly villan meg
a sápadt, beesett arcokon, puha kenyér
illata csapja meg a szűkölködőket.

Sok dicső haditettet jegyez fel a világ-
történelem. Klío tolla büszke meséket regél
azokról a titáni harcokról, amelyek egyko-
ron romba dönték az évszázados bástyákat
s a Világszabadság hőroszának emelének
áldozati oltárt.

Szép, nagyon szép lehetett az a sok-
sok csatakép! A multba néző szem elanda-
log a harci emlékeken, mámoros lesz, hevül,
lelkeseedik, lángba borul, — de meghatott-
ságot nem tud érezni, a szíve mámorát
hészitalan várja...

Más könyvet kell felütni; nem a világ-
történelmet, — a bibliát. Annak is azt a
lapját, amelyen meg van írva, el van dalolva,
— Látke vizével meg van keresztelve a
Szeretet.

És ha végig fut a szem azokon a be-
tükön, amelyekben Krisztus szent igéje az
özvegyek és árvák gyámolításáról regél bü-
bajos tanokat; szíve mélyén fakadni érezi
majd a meghatottság könnyűjét s amint ez
a könnyű lassan-lassan felfut a szempillákra

és végiggördül a lázasan hevülő arcon, —
az özvegynek és árvának mosoly a homlo-
kán és — puha meleg kenyér gőzölög a
kezeiben.

Ilyen csodatévő szer az a szív mélyén
fakadó könnyü, — nevezetessék közönségesen
Szeretetek.

Lehet, hogy a bevezető lírai ömlengé-
sért sokan kinevetnek. De én úgy éreztem,
hogy szükségem volt reá. Elsősorban azért,
hogy a világtörténelem forgatagában egy-
másit kergető események fölé helyezem je-
lentőségben azt a harcot, amelyet az em-
beri jótékonyosság vív napról napra a kérlel-
hetetlenül szigorú nyomorúsággal.

Ez a harc a maga kis és nagy eszkö-
zeivel mélyen megható. Csatasorba állítva
egyfelől az özvegyek, árvák és az önmaguk-
kal tehetetlen betegek; másfelől az emberi
szív, amelynek Krisztus igéje könyörög, hogy
felesleges filléreit juttassa át a másik, az
ellenséges csatavonalba.

Soha, senkisé próbálta kicsinyíteni ezt
a fenséges csataképet. Még az atheizmus is,
amely pedig tagadja az isteni ígét, — vallja
és hirdeti, hogy Szeretetek kell uralkodnia
a világ felett.

Végtelen, könyörületes és adakozó sze-
retet kapcsolja össze azokat a nemesszívü,
lelkos urhölgyeket, akik a „debreceni jóté-
kony nőegylet“ égíse alatt napról napra fá-
radoznak azon, hogy az özvegyek, árvák és
betegek könnyeit letöröljék.

Mai fáradozásukért juttassa el hozzájuk
ez a papiros a gyümölcsöt élvezők örök há-
láját és forró köszönetét.

Szándékosan illesztettem ezen krónika
föle címnek a „négy évszak“-ot. Bár a többi
műsorszámoknak is érdem szerint részesül-
niök illett volna ebben a kegyben, (ha ugyan
kegynek nevezhető) mindamelllett a színházi
esetről közreadott értesítések nagyobbára ezt
emelték ki s így a krónikásnak is a rende-
zéség taktikáját illik követni.

... Lassan, nehézkesen gördült fel a
függöny. Négy daliás harsonás megfujta a
kürtöket s a háttérből nemői kíséretében
előbukkant fején az emberiség hála-koszorú-
rujával a teremtés angyala — Letzter Józsefné
urnó.

A teremtés angyala jelt adott, mire a
mennyet ábrázoló hátsó függöny felszaladt, a
színről mindenki eltűnt s halk, suttogó zene
hangjai mellett a tavasz nemtője — Dr.
Berger Andorné urnó vezetésével megjelent

szerecsélen földön, amelyen mindig vérből sarjadt a fű és fakadt a rózsaszál.

Ne beszéljünk most politikáról. Fordítsuk el fejünket e sötét képtől, amely ugyis éjjel-nappal, álmunkban és ébrenlétünkben egyaránt kísért. Nézzünk a szorosán vett köznapi társadalom életébe. Mit látunk? Szörnyű elernyedés mindenütt. A lelkek fásultak, nincs lendület, nincs felbuzdulás, amely a társadalmi események felé törne. Igaz ugyan, hogy a súlyos politikai bajok nagyon lenyűgözik a lelkeket. De mégis. Hiszen keserű tapasztalatunk van már a multból. Az elnyomatás korszaka alatt, lám nagy társadalmi hullámvész volt itt, művészetek, irodalom, tudomány erősen fejlődtek, sőt evolúciójuk legnevezetesebb ideje abba a korszakba esik.

Mi az, hogy most olyan sorvasztó a tespedés? Ki tudná pontosan meghatározni. A lázmérőt valahogy oda kellene tenni a nagybeteg társadalom ütőerébe, valahogy ki kellene tapogatni, hogy hol van a sorvasztó betegség fészke.

Leszorultunk a politika teréről. Egy ideig a társadalmi tevékenység terére kell szorítkoznunk. Hát működünk e téren is becsülettel. Fel Magyarország új nemzedéke. Új munka vár rád, nagy társadalmi munka, amely emelje a nemzetet a nagy nyugat-európai nemzetek sorába. Irodalom, művészet kapjanak szárnyat a kultúr-törekvésektől, kezdődik a munka ideje, kezdődik a magvetés korszaka, az ébredés, az új tavasz!

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 28.

A tegnapi bécsi események teljesen új irányt szabnak a magyarországi politikai mozgalmaknak. Immár teljesen bizonyosra

vehető, hogy a lételet féltő kormány nem írja ki a választásokat a törvényes határidőn belől. Ez lesz a nyílt abszolútizmus leplezetlen megjelenése.

(A koronatanács.)

A tegnapi koronatanács — kormánykörökből kiszivárgott hírek szerint — a kormány tagjai „teljesen egyöntetű” álláspontot foglaltak el. A miniszterek egyenként határozottan és röviden eladták az uralkodónak hogy „tekintettel az ország izgatott hangulatára” nem tanácsolhatják a választások kiírását, de ha mégis kiiratnának, ők ezért a köteles felelősséget elvállalni nem hajlandók.

Csak Szili Pap Béla honvédelmi és Hegedüs Ferenc pénzügyminiszter referáltak hosszabban az uralkodónak, mivelhogy tudvalevőleg a választások ki nem írása közvetlenül érinti az ő tárcájukat.

(Az uralkodó a nemzethez.)

A király ma délelőtt 10 órakor együttes kihallgatáson fogadta Fejérváry Géza báró miniszterelnököt és Lányi Bertalan igazságügyminisztert. — A kihallgatás másfél óra hosszat tartott. Budapesti politikai körökben elterjedt hírek szerint a király ezen az audiencián írta alá azt a nemzethez intézendő manifesztumot, a melyben a választások ki nem írását megokolják.

(Az ellenzék vezérei.)

A szövetkezett pártok fővezérei, Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf és Zichy Aladár gróf ma délben tanácskozást tartottak Kossuth Ferenccel. Elhatározták, hogy már a közel napokban megbeszélésre hívják össze a vezérlőbizottságot és a választások ki nem írása ellen valamely erélyes formában fognak tiltakozni.

(A helyzet nem változott.)

Bécsből jelentik: Lányi igazsági ügyvivő ma, a Fejérváry miniszterelnökkel való közös kihallgatás után a

következőket jelentette ki az ujságírók előtt:

— Ő Felsége előtt a mai kihallgatás folyamán néhány az én tárcám körébe tartozó részletkérdést kellett elintézni. Konstatálom, hogy a helyzet tegnaptól mára nem változott. A király tegnap a döntést fentartotta magának egyes függő kérdésekre vonatkozólag, végleges döntés azonban ez irányban sem történt. Valószínű, hogy Fejérváry báró még egyszer visszatér Bécsbe a jövő héten!

Arra a kérdésre, hogy jelenik-e meg királyi manifesztum, ezt felelte Lányi:

— A király által kibocsátandó kiáltvány kérdésére csak is a választások ügyében kiirandó döntés után kerül sor, Ő Felsége döntését bizonyára közzé teszik kellő időben.

(Lányi után Geguss.)

A bécsi koronatanács egyik részlet-eredménye, hogy Lányi Bertalan igazságügyminiszter legközelebb megválk az állásától és a királyi Kuria elnöke lesz. Lányi azzal ment már Bécsbe, hogy ha a korona a választások elhalasztása mellett dönt, otthagyja az állását. Azt is kijelentette, hogy ettől az elhatározásától csak a királynak intenzív rábeszélése tántoríthatja el. Ma aztán pozitív formában jelentik Bécsből, hogy Lányi megy és helyét Geguss Gusztáv főügyész foglalja el. Ez két esemény hírének megerősítése. — Az egyik, hogy a választások elhalasztásához a király hozzájárult. A másik, hogy a király cseppet sem érezte magát indítatva, hogy Lányit maradásra bírja.

(A vezérlő-bizottság ülése.)

A szövetkezett ellenzék vezérlőbizottsága Andrássy elnöklésével ma este értekezletet tartott. Az értekezlet — hivatalos közlés szerint — a politikai helyzetet behatóan megvitatta és minden eshetőséggel szemben egyhangú megállapodásra jutott.

a színen a tavasz királynője — Nedeczky Ferenccel urnó egész udvarával. Tündérek, utánuk a nyíló rózsák királynője — Dr. Varga Kálmánné urnó — az összes tavaszi virágok, apró lepkeáncosok lassu menetben körülkeríngték a színpadot és helyet foglaltak a baloldali emelvényen.

A zene ütemei hangosabbakká, izzókká lettek. Forró, párázatos hangulat suhant át a színen s jobbról a nyár nemtője — Szentmihály M. urhölgy vezetésével rózsafüzéres szekeren begördült a nyár királynője — Tóth Istvánné urnó — és kísérete. — Egy-egy kiszakított hangulatban megörökítve volt itt a nyár minden varázslata, minden bujasága. Emitt napsugár, szívárvány mellett lebbentek tova a bohó vizitündérek, amott pipacsok és buzavirág esőkolóztak a büszke napraforgóval. — A nyár királynője és kísérete a jobboldali emelvényen állapodtak meg.

Holdvilágos éjszaka hangulata, majd a hangtalan borongás jelezte a zene ütemeiben, hogy a himes, borongós ősz közeledik a színpadok mögül. Az ősz nemtője, özv. Berger Vilmosné urnó — vezette a királynőt — Goreczky Vilmosné urnó és kíséretét. Daliás, magyar ruhába öltözött urak és hölgyek jeleképezték, hogy Magyarország politikája felett az ősz borongása ütött ál-

landó tanyát. A nemtő az örök élet italával kínálta meg Mátyás királyt. A magyar urak levették a kucsmájukat mintha imádkoznának... Az ősz a háttér baloldalán foglalt helyet.

A tél... A zene ütemei keringőbe mentek át. Kemény Irén urleány — a tél nemtője — bevezette a tél királynőjét, — Tóby Istvánné urnót, — és kíséretét. Zuzmrás eszkimó, — Karnevál hercegek, — bohócok és bálozók alkották a festői csoportozatot. A tél királynője kíséretével a háttér baloldalán állapodott meg. Ekkorára a háttér közepén felállított emelvényen csoportosultak a teremés angyala körül a nemtők.

Gyönyörű csoportozat volt! A szem, amint végigsuhant a ragyogó kosztümökön, amelyek hűen vázolták az egyes évszakok jellemző árnyait, — nem volt képes határozott ítéletet adni az agynak, hogy tulajdonképpen a résztvevő hölgyek melyikének juttassa a szépségpalmáját. Végeredményben megállapodott annál, hogy itt sem ítékezni, sem képet rajzolni nem lehet. Ezt látni kell.

Apró, bájos leánykák, — a lepkeáncosok, — Karnevál intésére táncot lejtettek. A mamák szempilláin édes köny ragyogott. — Ezután a rózsatáncosok Deésy Alfréd

keringőjére lejtettek valami hangulatos, sejtelmes táncot.

A zsufolt nézőtér lelkesen tapsolt, s alig akart betelni a nyújtott élvezettel.

A műsor második száma gyanánt Havass Gáborné urnó énekelt néhány daltigen szépen, diszkrét izléssel. A zongorakíséretet Békessy Ferenc színházi karnagy látta el. Havassné urnó sűrű tapsviharban részeseült és gyönyörű virág-bokrétát kapott.

Műkedvelő hölgyek és urak Murvai Károly pompás vígjátékát, a „Huszárszerelmek” játszották el a műsor harmadik száma gyanánt. A műkedvelők mindegyike teljes ambícióval igyekezett megoldani nehéz feladatát. A nézőtér sokat és lelkesebben tapsolt, mint hivatásos művészei és művésznőinek szokott.

A rendezés nehéz és fárasztó munkájából elsősorban a nőegylet elnöksége vette ki a részét.

Letzter Józsefet, aki a „négy évszak” tablóját összeállította, a legnagyobb elismerés illeti meg mindkét részről. A nőegylet köszönetét két hatalmas babérkoszorúval tálalcsolta.

Ugyancsak kijutott a babérkoszorú és virágkosaras elismerésből Zilahy Gyulának,

Beteg Magyarország.

A „Szabadság“-nak írta:

Dr. Okolicsányi-Kuthy Dezső,

az Erzsébet szanatorium igazgató-őorvosa.

— márc. 28.

Az ember faj legnagyobb ellensége napjainkban a gümőkór, a tuberkolózis, az egész civilizált világ legpusztítóbb népbetegsége. Európának 365 millió lakosa közül állandóan szenved benne több mint 5 millió, s évente életét veszti általa 800.000 ember, az Egyesült államokban évente 150 ember pusztul el e bajban csak a javakorbéli felnőttek közül, ami, ha egy productiv élet-év államgazdaságtani értékét csak 50 dollárra tesszük s a 35 éves emberről csak annyit tételezünk föl, hogy a tuberkolózis közbejött nélkül még átlagosan további 10 esztendőtté élt volna, — az Egyesült államoknak a gümőkóráság révén évente 75 millió korona veszteségét jelzi.

A magyar tüdővészellenes mozgalom nagydímet vezetője, Korányi Frigyes, évkezelés elöltszámait, hogy a Budapesten állandóan élők körülbelül 135.000 tüdőbajos egyén betegsége évente több, mint 6 millió korona veszteségünket jelenti csak munkavégzésben, de ha az ápolásuk költségeit a legminimálisabban számítjuk is, új 3 millió korona évi költség járul az összeghez s magának a magyar székesfővárosnak a gümőkór által okozott nemzetgazdasági kára évente meghaladja a 9 millió koronát. De mit eredményezne a számítás az egész országra, mikor a hazánkban egy időben található gümőkór betegek számát 400.000-re kell tennünk, szemben a főváros 13 és fél ezer betegével.

És még, ha a baj által okozott szenvedést, keservet, gyászt, nyomort tekintjük! Elszorul a szív a kálvária láttán, amelyen beteg és családja keresztül esni kénytelenek, míg kellő segítség híján a megváltás be nem következik.

Európa tüdővész halandóságának grafikai képéről olvasható, hogy Magyarország helyzete a tuberkolózis szempontjából nem éppen a legjobb: évente elhal gümőkórban 1 millió élőléből legalább 3000—3500 ember. Készségtelességül rosszabb a helyzetünk Németországnál, a hol évente gümőkórban minden egy millió élőléből 2000—2500 ember hal el s ez ország mégis minden erőmegfeszítéssel dolgozik a pusztító kór megszüntetésén.

A tuberkolózis közvetlen oka és előidézője a Koch által 1882-en felfedezett gümőkórbacillus.

Ez egy szerfelett kicsiny és vékony mikróba, hossza egy milliméter ezred részének 2—4 szerese, vastagsága pedig egy ezredrész milliméternek is csak alig a fele. Legnagyobb számban a gümős egyén köpetében van. Életképességéről a köpetben a következőket tudjuk: Lágymentesen elzárt üvegekben és nedves dobozokban, s világosságtól megvéve a bacillusok 188 napig életképesek maradnak; nedves homokban és közönséges szétzört fényben (nappali világosság) 153 napig; zsebkezdőben 110 napig, szőnyegen 70 napig; homokon, száraz és világos helyen 70 napig marad meg a gümőkórbacillus életképessége. A napsugarak hatásától a köpet 7 óra múlva elveszti fertőző erejét. A sötétség meg a nedvesség ekként ama tényezők, amelyek meghosszabbítják a tuberkulózist okozó bacillus életét.

Nem szabad tehát beteg embernek a bacillust tartalmazó köpetet a szobában elszórnia, a tüdő váladékát megfelelő köpő edényekbe gondosan össze kell gyűjteni s azután meleggel, felfőzéssel, forró vízzel elpusztítani a veszedelmes mikróba életképességét — de nem szabad a szobába egészséges embernek sem bevinni a fertőző anyagot, amit a talpra ragadt és a sleppbe kapaszkodó köpettel pedig megtesz az ember (hogy az utcáról lakásába behordja), ha nedves lábtörölt nem használ s ha a hölgyek sleppet vagy csak a földet érő ruhát is viselnek.

A köpetgyűjtést a fennjáró beteg leghelyesebben a Dettweller-féle zsebben hordható köpőüveggel az ágynál pedig a Huthy-Ruttner-féle igen egyszerű és könnyen tisztítható köpőcsészével végezheti.

Amíg a köpetgyűjtést a betegek lelkiismeretesen végezni nem fogják s a fertőző anyag folyton szétszóratik, addig kellőképpen nem fog a betegek száma megcsökkenni s a tuberkulózis a lelki és anyagi nyomor állandó forrása marad.

Hogy mennyire fertőző és lakásbetegség a tuberkulózis, mutatják azon vizsgálataink is, amelyek New Yorkra nézve kimutatták, hogy egyes házak, melyekben fertőzött lakások voltak, a gümős halálesetek egész csoportját szolgáltatták, másokban meg a baj alig fordult elő.

A lakást tehát, melyben gümős beteg elhalt, feltétlenül dezinficiálni kell, amire ma már nálunk is, Budapesten, meg van adva a mód, ha a fái a székesfővárosi fertőtlenítő intézetnek ebbeli óhaját tudtul adják.

Hogy a hatóság figyelemmel tarthassa az ily lakásokat, ehhez szükséges volna a súlyos tuberkulózis esetek bejelentése a hatóságnak. Ebben sok helyütt a betegek zaklatását látják. Norvégia azonban, melynek pedig a miénkénél sokkal kisebb a halálozása, de sokkal kevesebb az analfabétája, irni-olvasni nem tudó lakosa is egész bátran behozta már a kötelező bejelentést a gümőkór eseteiben.

Az a világmozgalom, mely a XIX. század vége felé a tuberkulózis terjedésének megállítására a kettős vörös kereszt jelvénye alatt megindult, a baj óvó-gyógy módját, profilaxisát azzal igyekszik teljesíteni, hogy népkönyvtárakat állít, a nép élelmiszeri viszonyainak javításán fáradoz, az alkoholizmus ellen küzd, egészséges munkálkodásokat és műhelyeket követel, a szegény néposztály lakásaiba el is megy, hogy ott körülnézve a hajlamosoknak látszó egyéneket a közjótékony gondozásába vegye, gyámolítsa az iskoláktól megkívánja, hogy egészséges építkezések, berendezések legyenek, a gyermek ott el ne sajnuljon, iskoláorvos ügyeljen rá, kellő testi erőfejlesztésben és legyen része a gyermeknek az iskola révén.

Maguknak a betegeknek gondozása, gyógyítása manapság mind kiterjedtebben araváló intézetekben szanatoriumokban történik. Ezek gyógymódjának alapelve az u. n. higiénikus kúra, főként abból áll, hogy a beteget az egészségi követelmények maximumával épített és berendezett házában, mely a lehető legtisztább környezetben áll, helyezik el, sok szabad levegőben, napfényben részesítjük, bőségesen tápláljuk, edző és erő-

sítő vizkurát nyújtunk neki, mozgását szabályozzuk s ügyezelvén minden percét felügyelve, minden ártalomtól távol tartani igyekezünk, hogy szervezete az elvesztett ellenálló erőt visszanyerhesse s a gyógyulás folyamata megindulhasson. Ez a kezelés még a XIX. század közepén divatba kezdett jönni, de drágasága miatt csak a vagyonos embernek volt hozzáférhető.

Az emberszeretet azonban jótékony kézzel segítségére sietett a szegénysorsu szenvedőknek is; szanatorium egyesületek, tüdővész ellenes ligák alakultak, amelyeknek egyik célja ily gyógyintézetek állítása, melyekben kevés pénzért, sőt részben egész ingyen részesülnek a tuberkulózis által meglepített szegények kellő ápolásban.

Ilyen a budapesti Erzsébet királyné szanatorium is, mely az állam, a társadalom és a főváros közös áldozatkészségéből létesült s rövid négy éves fennállása óta már több mint kétezer beteget kezel s közülük sokat megtartott az életnek.

Irodalom és Művészet.

Gáspár Imre ujkötete.

— márc. 28.

Gáspár Imre, lapunk helyettes szerkesztője aláírási felhívást bocsátott ki „Jegyzetek” című új verskötetére. Szószereint itt közöljük:

„Aláírási felhívás. Gáspár Imre „Jegyzetek” című verses könyvére. Boldog emlékeztető Székács József mondotta volt el nekem a következő adomát:

— Három nappal ezelőtt eltöltött az orvosom a szivarozástól. Kiállítottam a tilalmat dicsőségesen. De már azért az önmérsékletért rászolgállok egy kis jutalomra, azért hát rágyujtok erre a pompás havannára!

És úgy tett, amiként beszéle.

En pedig 1879 óta nem léptem a közönség elé önálló kötettel. Tíz évig állottam ki anélkül, hogy verset írjak. Ennyi önuralom mégis csak megérdemli, hogy jutalmul számíthassak egy kis dicsőségre, a midőn most „Jegyzetek” címmel száz egy néhány verset irtam és azokat „Jegyzetek” című kötetben a nagydímetű közönség ítélete alá bocsátom. Életem nem volt tanulság nélkül való. Ez a könyv tartalmazza egy egész élet tanulságait, magyarázatát. Hajlott koromban most tekintek még egyszer vissza az életre s amit éreztem és gondoltam, azt szűröm le, annak adom ekstraktumát ez igénytelen dalkokban. Harminchét évet töltöttem el a nyilvánosság előtt, kevés sikert érve bár el, de annál több küzdelem között. Ezen idő jelentékeny részét, életem munkabíró delét, Debrecenben, a debreceni közönség szolgálatában töltöttem el, azért szándékom, hogy könyvem itt jelenjék meg, azért folyamodom legelőször ezen nagydímetű közönség pártfogásához. Nem előfizetési, hanem aláírási felhívást bocsátok ki. Kötetem azon esetben fog megjelenni, ha ezt az aláírások száma lehetővé teszi. A „Jegyzetek” terjedelme hét nyomtatott iv lesz. A kiállítás díszéről kezkesedik a Debreceni Ujság Nyomdája kiváló jó hírneve. Fűzött példány ára 2 kor. Diszkötés 3 kor. Gyűjtőknek 10 aláíró után 1—1 tiszteletpéldánnyal szolgállok. A kötetet — az aláírók kívánsága szerint — közvetlenül a hához, vagy postai utánvétellel küldöm meg.

Az aláírók Csáthy Ferenc könyvkereskedésébe küldendők, mely az esetleges befizetéseket is átveszi. Ismételtlen ajánlom a kötetet Debrecen közönségének szíves figyelmébe. Debrecen, 1906. március 28.

Gáspár Imre.

aki a műkedvelő előadást és Percel Karolának, aki a „négy évszak” táncait tanította be.

Ezenkívül a „négy évszak” főszereplőit is megörvendeztették virágcsokrokkal. Természetesen az elismerés és köszönet egyenként megillet minden résztvevőt.

A rendezés mesterei ezenkívül bizonyára azon szerencsétlenek hálijában is részesülnek, akiknek alapjára a kitűnő műsor tekintélyes összeget jövedelmezett.

*

Végezetül úgy érzi a krónikás, hogy a lap olvasóitól és a „négy évszak”-ban szereplő urhölgyektől egyaránt bocsánatot kell kérnie azért az illetlenségért, hogy a festői kosztümökről nem számol be egyenként és részletesen. — Érzi azt is, hogy ezzel eljásztotta a kegynek legparányibb sugarát is s ami az illetlenség nyomában következik, nem lehet más, mint bájos mosolyokban — tengernyi megvetés.

Mentségül csak annyit tud felhozni, hogy neki minden mosolynál jobban parancsolnak — sajnos — a helyet követelő napi események, amelyek nem fogadják el azt érvül, hogy Debrecen összes szép asszonyai és leányainak pazar kosztümjéről lenne szó.

(b. e.)

Ismét öngyilkosság. Felakasztotta magát Vizsgálat elől a halálba.

(Saját tudósi önkéntől.)

— márc. 28.

Ezuttal egy korosabb ember, egy elkeseredett családapa dobta el magát az életet, akit — talán — a pusztán rosszindulatu rágalmazás folytán történt alaptalau megvádolása, ártatlanul való meghurcolása miatti szégyen és bánat kergetett a halálba.

Bácsi Sándor sorompós. a Mester-utca végén levő 3. számú vámház öre az öngyilkos, aki ma hajnalban lakásán felakasztotta magát. A szerencsétlen már huzamosabb idő óta hadi lábón állott néhány vámhivatalnokkal, akik valamely hivatása körül észlelt — álitólagos — szabálytalanságok miatt feljelentést tettek ellene felettes hatóságánál, mely a besugalmazott gyanúsításra megindította az ügyben a vizsgálatot.

Ez a dolog nagyon elkeserítette az érzékeny lelkű embert, aki már hosszú idő óta állott a vámhivatal szolgálatában, de sohasem fordult elő, hogy megbízhatóságában, becsületében csak kételkedtek volna is. Mióta a vizsgálat folyik, nem volt egy nyugodt napja, órája. Folyton hangoztatta ártatlanságát és ellenséges, rosszakaratu rágalomnak mondotta az ellene emelt vádat. Családja igyekezett megvigasztalni, megnyugtanni, hogy minden jóra fordul majd, de hasztalan, egyre jobban bántotta az eset. Nap-nap után levertebb, elkeseredettebb lett. Többször emlegette, hogy nem bírja a rajta esett szégyent elviselni s megválna életétől, öngyilkos lesz. Ma aztán végzett is magával.

Már az este és az éjszaka folyamán nagyon nyugtalanul viselkedett. Járt-kelt a lakásában, sehol sem találta a helyét. Későre járt az idő, mikor nyugalomra tért, de nem tudott aludni. Egyideig hánykódott az ágyában, majd úgy hajnal tájban, 4 óra után felkelet és nesztelenül kiment a szobából. A családja aludt és senki sem vette észre, hogy kisurrant.

Mintegy óra múlva felébredt a felesége, aki körültekintve a szobában, meglepetve látta az üres ágyat. Mindjárt rosszat sejtett, felverte gyermekeit és keresésére indulva a szerencsétlen embernek, a padfeljáróban ráakadtak. Ott függött a létrán halva, már egészen meg volt merevedve a teste.

Az esetről nyomban értesítette a mélyen sujtott család a rendőrséget, honnan Fejér Mihály rendőrbiztos jelent meg a helyszínén dr. Balkányi Emil ker. orvossal, aki konstatálva a beállott halált, kiszállította a holttestet a közkórházba.

A tragikus véget ért ember egy levelet hagyott hátra, mely a rendőrségnek szólt. Az levélben megírja a szerencsétlen, hogy az ellene tett feljelentés alapján folyamathoz tett vizsgálat, — ártatlanul való meghurcoltása vitte végzetes tettének elköveté-

sére és rendkívül súlyos vádak sorol fel a vámhivatal néhány hivatalnoka ellen. A rendőrség áttette a levelet a polgármesterhez, aki megindította a vizsgálatot az ügyben.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— március 28.

*Mikor az első lanyha szellő
Suhant az utcáson át,
A sarkokon ifjú leánykák
Kináltak üde ibolyát.*

*Az utcáson az idén is
Ott láttuk újra a leányt.
De nem vett senki ibolyát most,
Csak tulipánt, csak tulipánt!*

*Szegény kis árva ibolyácska,
Nálunk beföllegzett neked,
De lássd, most oly időket élünk,
Hogy nem törődhetünk veled.
Jelvényt kell hordanunk, hogy lássuk,
Ki magyar e magyar hazán?
S e szép, e büszke, drága jelvény:
A tulipán, a tulipán!*

*Ne duzzogj érte ibolyácska,
Hogy pártfogód most nem akad,
De hisz elhervadnál közöttünk
Ugyis egy röpke perc alatt.
Elhervadnál forró szívünkön,
És égő könnyeink nyomán,
Virág, mely a tüzet kibírja,
Egy van csupán: a tulipán!*

*A tulipán, mely honszerelmünk
Büszkén vallott, dicső jele,
A tulipán, melynek jegyében
Győzünk, vagy meghalunk vele.
S ha jó a nap, mikorra fölzeng
A diadalmi harsona,
Melléje tűzünk szeretettel
Téged is, árva ibolya!*

A Kubelik-pár Amerikában.

— márc. 28.

A Kubelik-pár most Amerikában aratja a babérokat s ott szereznek a magyar névnek hírt és dicsőséget.

Kubelikné-Szell Marianna csak nem rég ment férje után. Párisig édes atyja Széll Farkas táblai tanácselnök kísérte el, hol őket már Kubelik titkára várta.

Rövid megpihenés után Chebourgba utaztak, hol a Hamburg-Amerikai hajós társaság egyik legnagyobb hajójára, a Kaiser Wilhelm der Grosse ra szálltak.

A hajón felvirágozott szoba várt Kubeliknéra, minden kényelem, a mi csak egy hajón kifejthető, sőt még külön konyha is volt részükre berendezve.

Az utazás a legkellemesebben töltött el a Kubelikné alig várta, hogy az amerikai partokat megpillanthassa.

New-Yorkba megérkezve, itt nagyon kevés ideig tartózkodtak, a tovább való utazást az Egyesültállamok egyik leggyorsabb járatu vonatán az Expressen tették meg.

Az ut New-Yorktól — Sanfranciscóig mintegy 5 napot tesz ki, távolságban annyi lehet, mint Európa egész keleti hosszában.

A találkozása Kubeliknének férjével San Francisco előtti állomáson történt.

Ellehet gondolni, hogy a szerető hites pár, kiknek három kis magzatjuk ide haza a nagy szülők gondozása alatt van, mily határtalan boldogságot éreztek.

Most már együttesen a Kubelik hegedűjéből a hangok még varázsabban fognak szólni s elkápráztatják a gazdag amerikaikat.

— **Nem nyomozzák a póttartalékosokat.** Az ide oda bujkáló póttartalékosokat uton útfélen fogdosták el a csendőrök, mig nem most megkönyörült rajtuk a honvédelmi miniszter. A miniszter most arról értesítette Debrecen város törvényhatóságát, hogy a katonai szolgálatra berendelt, de nem jelentkezett póttartalékosokat ezentul ne nyomoztassák.

— **A vizsgálat folyik.** Vecsey Imre főjegyző, akit Löfkovics Arthurral egyetemben a hatvan utcai választás elien elrendelt vizsgálat megejtésére küldött ki az igazoló választmány, sérényen folytatja a vizsgálatot. Holnapra beidőzte mindazokat, akikre a felebbzők állításuk igazolására hivatkoztak.

— **Kereskedőifjak dalestélye.** A március 7-én tartandó dalestély iránt igen szép érdeklődéssel vannak ugy a helybeli kereskedők mint a közönség nagyrésze. Kiemeljük ezuttal, hogy a dalestély a Bika disztermében tartatik meg. Az ifjuság igen nagy szorgalommal fáradozik az estély sikerén. Az estély műsorát a következőképpen állították össze: Nyitány: Magyar Testvérek zenekara által. Őseink emléke: a ker. ifj. dalárdája által a benne levő bariton szótól éneklő Hajnal J. egyj. tag ur. Felolvasás: tartja V. Nagy Gusztáv ur. Népdal egyveleg: a ker. ifjak dalárdája által. Cimbalom szóó: Benyáts Emil ur által. Népdalok: A ker. ifjak dalárdája által. Rákóczy induló: Magyar Testvérek zenekara kíséretével a ker. ifj. dalárdája. A meghívók a napokban küldetnek szét.

— **Városi közgyűlés.** A városi közgyűlés napját a holnapi tanácsülésen állapítják meg véglegesen. Legfontosabb tárgya az albizottságok megalakítása lesz. Hogy ezenkívül lesz-e még valami tárgya, azt szintén a holnapi tanácsülésen állapítják meg. A tanács egy része azon felfogást vallja, hogy más érdemleges tárgya nem lehet.

— **Szakosztályi ülések.** A kovácsozok szakosztálya holnap délután 3 órakor, a bádogos szakosztály pedig április 2-án ülést tart. Az ülésen mindkét szakosztály ipari sérelme orvoslásának kérdésével foglalkozik.

— **Tanoncok vizsgálja.** Az építő ipari tanonc szakiskola téli tanfolyamának ma volt a záró vizsgálata, melyen az ipartestület képviselőiben nagy számmal voltak jelen az iparos mesterek. A tanoncok közül, kik általában igen szép haladásról tettek tanubizonyosságot a legjobb eredménnyel vizsgázók az ipartestület részéről kitüntetett elismerésben részesültek. Diszes és értékes könyveket osztottak ki köztük.

— **Felvétel a katonai és honvédképzőkbe.** „Felhívás“ jelent meg a katonai és honvéd képző és nevelő intézetbe felvétel végett leendő pályázatra. Így hangzik:

A m. kir. honvédelmi miniszter megküldötte a városi tanácshoz a katonai tisztii árva fiuk és leányok nevelő intézetében, a katonai reáliskolákban, a két katonai akadémiában, valamint a soproni honvéd főreáliskolába, a fumei haditengerészeti akadémiába és a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában a jövő 1906—1907-ik tanévre betöltendő magán, közös és magyar-állami alapítványi helyek elnyerése céljából a „Pályázati hirdetményeket.“ A városi tanács, tekintettel az iskolai tanulmányokra és az életkorra, a katonai tisztii árva fiuk és leányok nevelő intézetébe, valamint a katonai alreáliskolákba felvételre vonatkozó hirdetményeket az elemi iskolák felügyeletével megbízott felekezeti hatóságokhoz, a többi hirdetményeket pedig a helybeli középisko-

lák (ev. ref. és róm. kath. főgymn. állami főreáliskola és kereskedelmi akadémia) igazgatóságához tette át oly kérelemmel, hogy azt a hatóságok alatt álló iskolák növendékei között hirdessék ki. A jelzett helyeken tehát a hirdetések megtekinthetők. — Egyidejűleg a tanács intézkedett az iránt is, hogy a pályázati hirdetmények a városházánál is (a katonai és illetőségi ügyosztálynak az emeleten a 19. sz. a. levő hivatalos helyiségében naponta a hivatalos órák alatt) megtekinthetők legyenek, hol ugy a pályázók, mint a szülők (gyámok) minden irányban nyerhetnek utbaigazítást és felvilágosítást. — A hadsereg nevelő és képző intézeteiben, valamint a honvéd főreáliskolában és a Ludovika Akadémiában a pályázati véghatáridő folyó évi május hó 15. a fiúmai haditengerészeti akadémiába július hó 31. tehát a szükséges okmányok most már haladéktalanul beszerzendők. Végül kiemeltetik, hogy a debreceni illetőségű ifjak részére 1 városi teljesen ingyenes alapítványi hely áll a Ludovika Akadémiában, 1 Andaházy Szilágyi Mihály-féle alapítványi hely a soproni honvéd főreáliskolában rendelkezésre, melynek elnyerése céljából a kellőleg felszerelt kérvények folyó évi május hó 10-ik napjának d. u. 5 órájáig adandók be a tanács iktatóba (városház földszint) később beadott, vagy hiányosan felszerelt kérvények vissza utasíttatnak. Ezenben közli a városi tanács, hogy a hadapród iskolákra vonatkozó hirdetmények még nem érkeztek le, annak idején a közönség ezekről is értesítettetni fog.

— **A költségvetés jóváhagyása.** A belügyminiszter ma leiratban értesítette a városi tanácsot, hogy az 1906. évi költségvetést jóváhagyta.

— **Osztálysorsjáték.** A mai húzáson a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki.

50 000 koronát nyert: 71215
10 000 koronát nyert: 81761.
5000 koronát nyertek: 44767 29586 86136.

2000 koronát nyertek: 8878 14350 44646 49175 56239 94 49 19424 27638 35159 37754 50373 61645 66845 77477 84542 85980 88273 107290 35491 58666 166239 12843.

1000 koronát nyertek: 1480 6678 13770 16293 22122 23089 28938 32471 40851 41875 46351 46720 57177 59771 61749 66860 67200 69594 69952 93396 99540 101292 102026 10787 16337 14390 14513 25866 33519 51274 56527 59293 76991 84846 87846 90737 98651 102801 15341 50567 654433 74971 74801 49866 103572 39559.

500 koronát nyertek: 4127 10332 10372 12341 21363 24346 29672 31783 34818 44687 46693 48749 52454 58523 59183 68317 62592 71576 72268 76100 83049 84436 94395 103266 1 6049 34 85611 90518 76721 84452 106865 2165 27648 49534 11788 39966 64902 21457 15088 46546 1511 9414 9854 12445 14706 14728 15643 37387 42289 53797 57957 75146 78483 85014 92381 98177 101988 106881.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Bihari Sándor halála.** Bihari Sándor, a kiváló festőművész, tegnap éjjel 48 éves korában elhunyt. Az utolsó napokban sokat emlegették azon alkalomból, hogy magát a zsidókórházban, polgári ruhás róm. kath. lelkész által megkereszteltette. Ezt keresztény származásu neje kedvéért tette, mivel házasságát a kikeresztelkedés után egyházilag is megkötötte.

— **Meglopott korcsmáros.** Sip Fülöp balmazújvárosi korcsmáros szobájába behatoltak s szekrényének nyitott fiókjából 18 korona készpénzt elloptak. A csendőrség megindította a nyomozást és kiderítette, hogy a lopást Sarkadi Péter odaváló részeges munkás követte el, ki ellen megindították az eljárást.

— **Szerelmi csalódás miatt a halálba.** Szürke, köznapi de mindamelllett szomorú és megható a szegény Fülöp Julis jobb módú bösörményi polgárszülők

szép fiatal leányának esete. A boldogtalan teremts szerelmes volt egy városabeli leányemberbe, aki elcsavarta a fejét és egy ideig úgy mutatta, mintha viszonzta volna érzelmeit. Később pedig — mint ez már történni szokott — hűtlen lett hozzá és a faképnél hagyta. A csalódást a szerencsétlen még gyerekleány nem tudta elviselni és annyira a szívére vette a dolgot, hogy tegnap öngyilkosságot követett el, gyufaoldattal megmérgezte magát. Bár tettét idejekorán észrevették és gyors orvosi segélyben részesült nem lehetett megmenteni az életnek ma virradóra hosszú, kínos haláltusa után kiszüvedett. A mélyen sujtott szülők iránt városzerte általános a részvét.

— **Lopás az utcán.** A Kigyó-utcában haladva, Banovác Anna elővette erszényét, hogy megolvassa pénzét. De ezen műveletében megzavarta az arra haladó Kemper József, aki minden gondolkodás nélkül kiapta kezéből az 5 koronát tartalmazó erszényt és azzal elszaladt. — A rendőrség azonban hamarosan elespte a vakmerő tolvajt, még mielőtt a lopásnak hasznát látta volna. Az eljárást ellene megindították.

— **Hamis tizkoronások.** Az ország északkeleti részét, mint nekünk írják, úgy mint az ősszel hamis ötvenkoronásokkal, most pedig hamis tizkoronásokkal, árasztják el. Szatmár és Máramarosvármegyékben igen sok hamis tiz koronás bankjegy van forgalomban. A hamisítók és terjesztők oly ügyesen végzik manipulációikat, hogy az éber csendőrség minden kutatása dacára nem sikerült eddig a bűnösök nyomára jutni. A legutóbbi józsefnapi arszágos vásárok alkalmával egy Vildner Mayer nevű ember marhákat vásárolt s egy másik társának átadta, hogy az azokat áruba bocsátva, jó pénzt kapjon érte. A csendőrség észrevette az atyafiak turpiságát és elespte őket, kitűnt, hogy a vásárló ember tömött tárcája hamis tizkoronásokkal volt tele. Így lassanként egy egész bandának jöttek nyomára. Már hónapok óta gyártották ezek is a hamis bankjegyeket és valószínű, hogy ahhoz a bandához tartoznak ezek is, kiket az ősszel a budapesti és galíciai rendőrség tett ártalmatlanná.

— **Betörők a mészárszékekben.** Az éjszaka Mákonyi Károly sámsoni mészáros mészárszékeit feltörték és az ott talált 12 korona készpénzt elvitték. A nyomozás során a csendőrség megállapította, hogy a betörők Fekete Imre és Baczó Ferencz odaváló napszámosok, kik tagadják ugyan a betörést, de a náluk talált bűnjelük ellenük vallanak.

— **Nyilvános köszönet és nyugtatóvány.** A téli tanfolyamon jutalmazásra érdemes tanulóknak megjutalmazására az egyesült építő társulat alapítványának ez évi kamatjával Biczó Gyula építőmester ur 25 koronát, a maga részéről 5 koronát, Kovács Antal reáliskolai tanár ur 7 koronát adományozott. A debreceni Első tak. pénztár szegény tanulók taneszközökkel ellátására ez éven is 50 koronát küldött. Fogadják a kegyes adományozók a jutalomban részesülendő, illetve taneszközökkel ellátandó tanulók és az ipariskolai bizottság nevében hála köszönetemet. Debrecen, 1906 márc. 28. Dóczy Gedeon ip. isk. igazgató.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképezési, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiskertben.

x **Asztalosok figyelmébe.** Három éves fűrészelt diófa deszkák jutányos árában eladók Hajdunánáson özv. Kállay Imrénénel.

x **Kalapok, ingek, nyakkendők dus választékban olcsó, szabott áron kaputatók Feketénél.**

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az *Iziz* szesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ára csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben *Szilcz* Ferenc gyógyszer-tárában, Piac-utcán.

x **Teljesen feloszlik Mentze Henrik** ujdonságok áruháza Piac- és Szent Anna utca sarkán. Virág vázák, tükrök, képkeretek, zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek, tonta és gyufatartók, legyezők, pénztárcák, bőrdíszek s mindenféle célszerű ujdonságok beszerzési áron alul árusíttatnak el. 139 x-20.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Elfogott tolvaj.

Kétszáz lopás.

baromfitartók réme.

(Saját tudósítónktól.)

— márc. 28.

Veszedelemes tolvaj került tegnap a rendőrség kezére egy Horváth János nevű züllött suhanc személyében, aki fiatal korára igazi gonosz csont és a ragadozó gazembereknek a legmegátalkodottabb fajtájából való.

A 16 éves siheder mesés rekordot ért el a tolvajlás terén. Nem kevesebb, mint kétszáz lopást követett el s olyan szerencsével „müködött”, hogy az szinte bámulatba ejtő. Páratlan ügyességéért feltétlen elismerés illeti meg, amennyiben mindannyiszor sikerült neki a rendőrség körmei közül kiszakítani. Most is csak a pusztá véletlennek köszönhető, hogy kézre került.

Ez a fickó hónapok óta valóságos réme volt a baromfi tenyésztőknek Róka szimattal bir és meglepő őszönnel, mely igen ritkán hagyta eszerben puhatott a legtöbbször a baromfi ólaktól előkerült zsákmány után. — Rendszerint a félreeső utcákban, vagy a külsősoron üzte tolvajlásait. Már napközben kiszemelte s megjegyezte magának a helyeket, ahova éjjel ellátogatott. Mert csakis éjszaka „dolgozott.” Nagy óvatossággal mindig bejárta, míg besötétedett és csak akkor indult ragadozó utjára.

A rendőrségre nap nap után seregszámra érkeztek a feljelentések tyukok, rucák, libák eltűnéséről. A városnak, hol az egyik, hol a másik részén fordult elő, hogy egyeseknek kifosztották a baromfi-ólját s a tettesnek nem volt, se híre se hamva. A rendőrség eredménytelenül nyomozta a tolvajt, aki hol itt, hol ott bukkant fel, de elcsipni sehol sem lehetett.

Tegnap este egy Könyök utcán járó rendőrnek feltűnt a mellette észrevétlenül elsurranó gyanus kinézésű suhanc, aki gyors inalással igyekezett eltűnni a láthatárról. Utána iramodott és lefűlelte. Minthogy igazolni nem tudta magát, bekísérte a központra. Ott éppen esiefelé emelt panaszt egy könyök utcai lakos, hogy ellopták három rucáját. Dr. Komlóssy ügyeletes rendőrfogalmazó mindjárt vállaltára fegetta a fickót, aki beismerete, hogy nincs rendes lakása és foglalkozás nélkül csavarog a városban, de konikul tagadta, hogy bármiféle lopást elkövetett volna.

A fogalmazó aztán látva, hogy nem boldogul vele, lezáratta. — Ma azonban újból elfogta és Dobos biztossal együtt felváltva addig faggadták, míg végre megtört és vallott. Kiderült, hogy párját rikitó veszedelmes tolvaj, aki a lopások egész hármazát követte el. Eddig kétszáz baromfi-lopás bizonyult rá, de valószínű, hogy még nagy sereg tolvajlás terheli a lelkét. Dobos biztos most erőlyesen nyomoz ez irányban.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Péntek, márc. 30. „Leányka“ operette. Ujdonság. (C)

Szombat, márc. 31. „Leányka“ operette. Ujdonság. (A)

Vasárnap, ápr. 1. délután „Sárga csikó“ népszínmű. Bérletszünet.

Este: „Dráma a tenger fenekén“ látványosság. Bérletszünet.

* **Leányka.** A debreceni színház péntek esti bemutatója elé nagy érdeklődéssel néz a színházba járó közönség. Verő György zajos sikerű ujdonsága próbáival a szintársulat készen van, úgy, hogy a péntek esti premier egyike lesz azoknak a kiváló előadásoknak, amelyek az évad alatt messze kimagaslának. A szabóműhelyekben és a festőtermekben is lázas munka folyik, mert az igazgatóság korhű díszleteket és ruhákat készített az ujdonsághoz. A címszerepet Zilahyné asszony játssza, a ki Budapesten többször nézte meg a Leányka előadását.

TÁVIRATOK.

Eltűnt kis diákok.

Budapest, márc. 28. Mezőtúrról távirják, hogy Fábán Károly VI. és Vad Károly IV. oszt. főgimnáziumi tanulók levelek hátrahagyásával eltűntek. Levelet hagytak hátra az osztályfőnöknek is, a melyben köszönetet mondnak neki jóindulatáért és kifejezik, hogy mire a levelet kézhez veszi, ők már nem lesznek az élők között. A tanári kar nyomozást indított és kint, hogy az eltűntek két revolvert vittek magukkal. Fábán igen rossz tanuló volt és a városban adós ságot is csinált.

Leugrott az emeletről.

Budapest, márc. 28. Braun Nándor dúsgazdag fővárosi nagyvendéglős ma este idegrohamában öngyilkosságot követett el. Levetette magát a negyedik emeletről. A szerencsétlen ember nyomban szörnyet halt.

Megszökött a hitelezői elől.

Esztergom, márc. 28. Walfisch Herman gabonakereskedő 250.000 korona adósság hátrahagyásával Amerikába szökött.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, márc. 28.

(Déli zárlat.)

Buzakinál: és vételkedv mérsékelt. Nyugodt irányzat mellett 15 000 métermázsza került forgalomba változatlan árák mellett. Egyéb gabonanemek közül tengeri és zab nyugodt, rozs gyengébb, árpa változatlan. Idő: szép, de hideg.

Buza áprilisra	16.38—40.
Buza májusra	16.36—38.
„ októberre	16.38—40.
Rozs áprilisra	13.45—50.
„ májusra	13.32—34.
Zab áprilisra	15.48—50.
„ októberre	12.40—42.
Tengeri májusra	13.30—32.
„ júliusra	13.50—52.
Repece augusztusra	27.60—80.

Szerkesztői-posta.

F. M. Mi egyáltalában olyan mulatságokhoz nem szólhatunk, melyek privátim rendezte nek, illetve zártkörűek. A jelzett mulatság is csak olyan volt, ifjú urak rendezték, fiatal lányok részére. Ön megütöztet talált abban, hogy lányát nem vihette el, attól tartott ugyanis, hogy lánya még fiatal s a táncosok közt vannak egyesek, kik, mivel táncköz-

ben a párok magokra lesznek hagyatva, szerelmi vallomásokat tehetnek. Ha ön ettől félti leányát, akkor legjobban teszi, ha becsúrozza és üveg alá teszi. Egy leányt félteni, a legnagyobb badarság. Ha a leány hajlandó szerelmeskedésre, úgy azt neki megtiltani nem lehet s a szülőt minden esetben ki fogja játszani, anélkül, hogy a szülő sejtene, mikor és mimódon. Mert meggátolni valamit lehetetlen, az emberi ész és felfáng még a jó Istent is kijátszaná ha lehetne. Ön most a mi tanácsunkat kéri, mi tévő legyen, mely kérdésére mi szívesen adnánk választ, de sem leányát, sem udvarlóját nem ismerjük. Mindenesetre önnek mint szülőnek vannak kötelességei, tudnia kell, hogy és mint ügyeljen leányára. Legyen nyugodt, hogy egy tisztességes, jóra való, becsületes leány bárhol, bármiféle megpróbáltatásokkal szemben megállja helyét, ha pedig a fiatalokat a sors már egymásnak szánta, akkor minden emberi erőlködés hiába való.

R. J. B. Debrecen e tekintetben nagyon viszszaadott, itt még sok az ember, ki egyáltalában semmit sem olvas.

Ingatlanok forgalma Debrecenben.

Tömösvári Péter és neje Nagy Erzsébet veszik a pusztai ebési 42 sztykvbén foglalt 36 hold 900 négyszögöl tanyaföldet Molnár Albertné és társaitól 31000 kor.

Kovács Gyula veszi a debreceni 7650 sztykvbén foglalt 26 hold 550 négyszögöl ondódi földet Vértési Gábor és neje Daku Máriától 21300 kor.

Erdei István és neje Tóth Juliánna veszik a debreceni 8900 sztykvbén foglalt 526 négyszögöl hatvan-utcai kerti szőlőt Szöllősi Minálytól 2500 kor.

Ifj. Kertész János és neje Faragó Juliánna veszik a debreceni 4400 sztykvbén foglalt 6 hold 1800 négyszögöl ondódi földet özv. Emesth Antalnétól 4000 kor.

Sápi Gábor és neje Gond Erzsébet veszik a debreceni 408 sztykvbén foglalt Beresényi-utca 45 sz. házat Molnár József és neje Györi Juliánától 4600 kor.

Borbély Sándor és neje Fridrich Zsuzsanna veszik a debreceni 7442 sztykvbén foglalt Kut utca 18. sz. házat özv. Károlyi Jánosné és társaitól 4400 koronáért.

Baranyi Sándor és neje Mezei Juliánna veszik a debreceni 7001 sztykvbén foglalt 100 négyszögöl majorsági földet özv. Mike Demeternétől 2400 koronáért.

Id. Demjén Lajos, ifjú Demjén Lajos és ennek neje veszik a pusztai elepi 171 sztykvbén foglalt 91 hold 650 négyszögöl tanyaföldet Bárány Mór és neje Fürst Bertától 106.000 koronáért.

Aggkori gyengeség

és erőtlenség ellen, mely különböző okokból, mint pl. kiállott betegségek utókövetkezményei, gyermekeknél a fogzás okozta elgyengülésből stb. származott, a SCOTT-féle EMULSIÓ kiváló eredménnyel alkalmazható.

A SCOTT-féle EMULSIÓ iránt senki sem fog ellenszenvet érezni, mert az határozottan jó ízű, mindenki által könnyen emészthető, minthogy az utóérbetelen.

A SCOTT-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukát vivő halász“ védjegy.

A SCOTT-féle EMULSIÓ kapható minden gyógyszerertárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL
„Városi gyógyszerertár“

BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50

Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fill.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NADOR“
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható, Debrecenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilc Ferenc, Koczián Dezső, Radakovits Géza, Tóth Béla gyógyszerertárban.

Debreceni medico-mechanikai

Zander-gyógyintézet

tulajdonos: Dr. Szász Adolf orvos.

Piacz-utca 59 szám, Steinfeld-ház. Telefon: 389.

Mechanikai (Zander) gyógykezelés. Fejlesztő-gymnastica gyermekeknél. Tulhevített száraz levegő fürdő. Orvosi massage. Villamosítás. Gyógyjavallatok: csúszos, kőszvényes, izom és ízületi bajok. Bénulások, Neurasthenia, Hysteria. Táplálkozási és mozgási zavarok. Idült gyomor és bélbajok. Szíve hájásodás. Ideges szívdobogás.

Az intézet nyitva: d. e. 9.—1. d. u. 3.—6.

Nőknek: d. e. 11.—12. és d. u. 5.—6.

Tisztviselőknek árkedvezmény

Hatósági szegénységi bizonyítvány alapján 5 ingyen hely.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likőrgyárának

elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

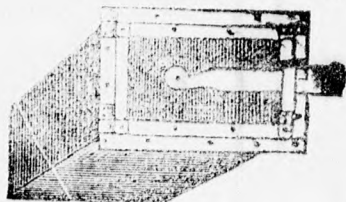
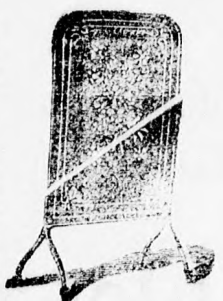
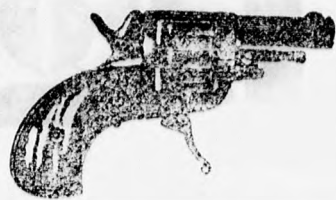
Képviselve: Gedő Adolf,
Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec

„Comme il faut“.

TÓTH GYULA
DEBRECEN, PIAC-UTCA 20-27-ik SZÁM

Budweisz-i és honi gyármánu porcellán valamint Mel-
dinger kőpeny és öntött vaskályhák, megen szer-
kezetű vas és porcellán burkolatu konyhák, Multiplicator
hőfejlesztő kályhabetétek. **Vadászfegyverek.**
és felszerelések revolverek, hüvelyek és töltények.
LŐPOR ÁRUDA Ujdonság! BRONWNIÖG is né-
lőfegyver 1904. m. Szén- és fakosarak, melegvídő-
fürdőkádak vasbutorok, gyermekszékek és k esik, mosdó-
készletek, fényezett konyha-felszerelések, gépmangorlok
és facsarók gummi átvonattal.

Gyakorlati alkalmi ajándék

Minden rendszerű koresolyák, Gyermekszékek-, ko-
esik-, ágyak, Vadászati fegyverek és felszerelések,
Revolverek és önvédelmi cikkek fa- és szénkosarak,
kályhaelők. Mosdó készletek, egyszerű és a legdisze-
sebb kiállításba. Diszes konyha felszerelések
Tóth Gyula vaskereskedésében, **Piac-u. 20 és 27 sz.**

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

120-x3

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónek bizonyult hatásos, mely
már több mint 30 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult kőzvényenél,
csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok
miatt bevásárlásakor óvatosak legyünk és
csak olyan áruvet fogadjunk el, a mely a
„Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-
jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára áruvekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és úgynevezett minden gyógy-
szertárban kapható. — Párabár: Török
József gyógyszerészmű, Budapest.

Richter gyógyszerész
a „Arany orvosiárhoz“, Prágában.
Készítéskor 5 l. és. Minőségügyi oszt. E. 224.

Neustein Fülöp
Cukrozott
hashajtó labdacskai

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekint-
élyben fejlebb becsülendők; mentek minden ártal-
mas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb
eredményrel használtatván, gyöngéden hashaj-
tók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mel-
lette oly ártalmatlan, mint e pirulák.

s z é k s z o r u l á s

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott kül-
sejük végett még gyermekek is szívesen veszik
egy 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs
mely 8 dobozt. tehát 120 pirulát tartalmaz, csak 2
kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy
tekercs bérmentve szállítatik.

ovás! Utánzásoktól különösen
óvakodjunk. Kérjük ha-
tározottan Neustein Fülöp hashajtó-lab-
dacskait. Valódi csak ha minden do-
boz törvényileg bejegyzett védjegy-
ünkkel piros-fekete nyomtatásban
„Szent Lipót“ és „Neustein Fülöp
gyógyszerész“ aláírással van ellátva.
A kereskedelmi törvényszékileg véd-
ett csomagjaink aláírásunkkal van-
nak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót“ hoz-
címzett gyógyszerészre Bacs, I., Plankeng
6. **Kapható:** Debrecen: Balázs Odön.
Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L.,
Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész
uraknál.

A közelgő tavaszi évad alkalmából van szerencsém a nagyérdemű közönség
szíves figyelmét felhívni a 20 év óta legmegbízhatóbbnak bizonyult mindennemű
konyhakerti, virág-, valamint fűmagvaiakra.

Ugyszintén állandó nagyválasztékot tartok frissen levágott mindenfaj elő-
virágból, melyek egyes szálabban, vagy megrendelésre készítik ezekből menyaszonyi
mell és minden alkalmi csokrokat, valamint sirkoszorukat.

Saját termésű nyíló virágok és disznóvényeimet a legszebb kivitelben
ajánlhatom mélyen tisztelt vevőimnek melyek ugy a Kossuth-utcai üzletemben
mint a Ferenc József uti kertészeti telepemen, óriási választékban állanak ren-
delkezésre a lehető legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések vidékre is a legnagyobb pontosággal, legszebb kivitelben
a kívánt időre szállítatunk.

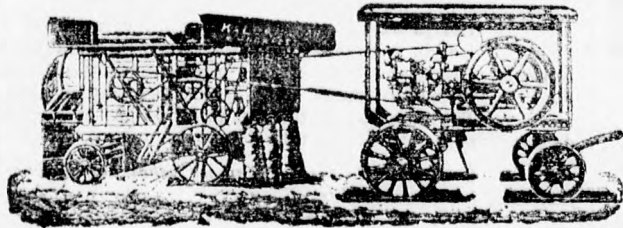
Részletes képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.
Tömeges megrendelést kér

kiváló tisztelettel

PACZELT JANOS

mag- és virágkereskedés Debrecen, Kossuth-utca.

A világ legjobb cséplőkészletei.
Teljes jótállás kitünő cséplésért.

Hatósági engedély nélkül szalmafedeleles házak között is használhatók.

112 díjjal kitüntetett!

A világ legegyszerűbb és
legtökéletesebb motor-
cséplőkészleteit,
valamint a legtökéletesebb **benzin-,**
petrolin-, ásványolaj-moto-
rokat ajánlja teljes jótállás mellett
legjutányosabb árban 3-5 évi
részletfizetésre:

Kállay motortelepe Budapest, VI., Nagymező-utca 37-39.

Csak ezen telepen szereshetők be a világhírű, szabad szemmel látható befeckszendező
készülékekkel ellátott **gazdasági és ipari célokra legalkalmasabb**

benzin-, petrolin-, ásványolaj-motorok és villanyos gyújtásu ben-
zinlokomobil cséplőkészletek.

Nagy munkateljesítés. * Olcsó árak. * Legcsekélyebb napi költség.

Aki elismert kitünő szerkezetű olcsó motort akar venni, forduljon bizalommal ezen szakértő céghez.

Tessék a pontos Kállay F. és Tsa, Budapest, Nagymező-u. 37-39.
czimre ügyelni! Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

László Zsigmond

Állatorvosi
rendelő irodája

Deák Ferencz-u. 14 sz. I. em.

Elfogad: lépfene, sercegő tiszók,
sertés orbánc elleni oltásokat.

Szőlővessző

A világhírű

'Delaware'

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell.

A szőlészet kincse.

A phyloxerának ellent áll!!

Leírását és árjegyzéket
ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!
nagy mennyiségű sima és gyökeres
DELAWARE vessző eladás.

Czím:

Szógyártó és Takács.

Telep: Alsó-Szegesd.

Központi iroda: Felső-Szegesd, Somogy-m

Ne vegyen

TAVASZI

keztyűt

mig meg nem tekinti

Schön Sándor

most megnyitott és jól felszerelt

keztyűraktárát

Piac-utca 12.

(Stenczinger ház.)

Jön a tavasz!

Megérkeztek a legdi-
vatosabb bel- és kül-
földi szövetek. A ki-
olcsón akar ruházko-
ni és pénzt akar meg-
takarítani, az menjen

Ranunkel H. és Fia

posztó nagykereskedőhöz.

Tavalyról kimaradt téli és tavaszi divat
szövet partiban,

Legelő.

Szatmár sz. kir. várostól bérelt **1160 hold**
kitünő legelőnkből még **100—200 holdat**
olesón bérbeadunk.

A legelő Szatmár város határában, ország ut
mellett fekszik, villamos vonat megálló helylyel
bir és kutakkal el van látva.

Neuschlosz Testvérek

Szatmár.

Okvetlen rendelje meg!

Olvasta már

BUDAPEST ÉJJEL

című szenzációs könyvet?

A vaskos díszes kiáll. *Ezen mű első kiadása pár* Irta: **Benedek László**
tású kötet ára **3 korona.** *hó alatt teljesen elfogyott!* (Adrien)

MOST JELENT MEG A MÁSODIK KIADÁS,

mely az összeg előleges beküldése
vagy utánvét mellett megrendelhető a „BUDAPEST ÉJJEL” kiadóhivatalában,

Budapest, IV., Veres Pálné-utca (Zöldfa-u.) 16/d.

Képek az éjszakából:

Tartalom: Hogy születik a bűn. — Gondos nevelés. — Mari. — Mari elbukik. — A család.
— Mariból Ella lesz. — Bűn útján. — Fokról-fokra. — Aki valóban szeret. — Egy sző.
— Apró éjjeli mesék. — A zsoké. — Mesterséges botrány. — A ni felesleges. — Nap-
pali Pali. — Ida. — Kezélyes koczikázás. — A zsúr. — A tisztesség kérdése. — Tiszta szerelem. — Az utca.
— Szerelem? — Páriák. — Lilly esőkje. — Tárcanyag I. Asszony-természet. — II. Asszonyenergia. — Az illuzió.

A szerző élénk színekkel és megfigyelő képességgel festi a fővárosi társadalmat s annak kinövését
— az erköcsi dekadenciát.

Leírja az örökös érdekből való versengést a legszentebb emberi érzelem: a szerelem körül.

Leírja a tipikus szegény leány bukását és azt, hogy hogyan ér el ahoz a fordulóponthoz midőn a
bukásra határozza el magát. És hogy milyen élete van a bűnös leánynak erkölcsi súlyedése után.

A szerző ennek okát keresi és rámutat arra a tényezőre, mely ebben az igazi bűnös.

Több tárcacikket, társadalmi rajzot és egy kis regényt tartalmaz a kötet, melynek minden sora erős,
de igazságos naturalista tollról tesz tanúságot.

Ö Czardári és Királyi Fensége néhai József főherceg is megrendelte a könyvet és a szerzőjéhez a következő sa-
júkéreüleg írt levelet intézte:

Fiume, 1904. I. 22.

Tisztelt Uram!

A „Budapest Éjjel” című mű hirdetéséből feltűnt nekem annak emberbarátai célja és azonnal meg-
rendeltem.

Átolvasása meggyőzött arról, hogy vonzó iránylyal mélyen lélektanilag átgondolt eszmékkel esetel-
tetik az erkölcsi súlyedés szép fővárosunkban és hogy a sorok között rejlik azon nemes cél, mely ezen fáj-
dalom, oly nagyon is elterjedt bűnös bukásnak elejét vegye, a mi kivált a mostani regényirodalom frivol irá-
nya mellett, nagyon dicséretre méltó. Kellene ezen kezdett pályán tovább haladnia és biztos lehet, hogy számta-
lan szerencsétlent megmenthet erkölcsileg.

Kiváló tisztelettel

József főherceg s. k.

A mű ezen levél eredeti fényképmásolatát (facsimiljét) is tartalmazza